

Fülöp Éva
a kassai Szakkay József Szakközépiskola
könyvtárosa és hitoktatója, Kassán él,
chava7@gmail.com

„Mesterségem, te gyönyörű...”

Pályafutásom során két különböző típusú könyvtárosi munkát ismerhettem meg. 20 éven át a kassai Bocaius János Városi Közkönyvtár kölcsönzői részlegén a klasszikus értelemben vett könyvtáros munkáját végeztem. Később, szakkönyvtárosi végzettségem mellé, levelezői szakon hitoktatói oklevelet szereztem, ami munkahelyváltást igényelt. Merész elhatározás volt otthagyni a biztosnak és nyugodtnak mondható közkönyvtárosi állást. Meggyőződésem mégis, hogy helyes döntést hoztam. Így lettem a nagymúltú kassai „ipari” (mai nevén Szakkay József Szakközépiskola) hatalmas könyvgyűjteménnyel, könyvritkaságokkal rendelkező iskolai könyvtárának vezetője, valamint a 15-18 éves szakiskolások és pedagógusai könyvtárosa.

Az iskolában minden támogatást megkaptam ahhoz, hogy kiépítem az állomány on-line katalógusát az általam jól ismert Libris programban. Szabadpolcos rendszert alakítottam ki, hogy a 16 ezer kötetes könyvállományhoz a diákok és könyvtárlátogatók egy-szerűbben hozzáférhessenek.

Az első pillanattól tudtam, hogy a feldolgozás a napi kölcsönzések és a minisztérium által ajánlott programok

mellett többet szeretnék nyújtani, még-hozzá abban a szellemben, ahogyan azt Comenius elgondolta: a könyvtár legyen az iskola „szíve”.

Idővel egyre több magyarországi szakmai kapcsolatom jött létre, így rá-láthattam az ottani iskolai könyvtárak működésére és a kollégák feladataira. Meghívásokat kaptam, amelyeket örömmel fogadtam. A szerzett tapasztalatokból azonnal átültettem azokat, amelyeket a nálunk adott lehetőségek engedtek. Az évek folyamán különböző típusú rendezvényeket alakítottunk ki a könyvtárunkban, amelyek az oktatási-nevelési folyamat segítségére szolgáltak, kedvcsinálóként ezekből kínálok egy kis ízelítőt.

A könyvtáron belül gyakran kerül sor rendhagyó könyvtári órákra. Ebben a tanévben például a „Tudomány és technika hete” alkalmából állítottam össze feladatokat, amelyet a tanulók párokban oldottak meg. A könyvtárhatalmas körébe tartozó feladatok közé tartozott, hogy annotációt kellett írniuk a diákoknak, illetve a szakszótárak közül meg kellett keresniük egy szó jelentését tartalmazó szócikket. A diákok a teremben kiállított szakköny-

vekből tetszés szerint választhatták ki a művet, amelyet röviden bemutattak. Végül két nagy csoportban a Leonardo hidat állították össze nagy lelkesedéssel és az alkotni vágyás örömeivel.

Iskolánkban az „Olvasás napja” a jeles napok közé számít. Ez azt jelenti, hogy egy-egy tanár saját szakterületéről kiválaszt egy művet a könyvtári könyvekből, és ezekből olvasnak fel a tanóra időkeretében. Ennek a rendezvénynek a különleges változata az immár hagyományos 24 órás felolvasó maraton. Ez a tevékenység tulajdonképpen az élménypedagógia műfajába sorolható. A diákok egyenként 10-15 percen át olvasnak fel hangosan egy-egy kijelölt műből. Az „éjszakázók” érdekes vetélkedőn vesznek részt, kísérő programként filmet nézhetnek, de a társasjátékok is előkerülnek ilyenkor. Az éjszakai órák idején egy jól felkészült tanári stáb biztosítja a felügyeletet. A pedagógusoknak persze másnap katedrára kell állniuk, de még így is vállalják ezt a nem könnyű feladatot.

Nagy segítség, hogy még mindig akadnak olyan diákok, akik magukkal hozzák (otthonról vagy előző iskolájukból) az olvasás szeretetét. Egy ilyen diákot nevezhettem be az idén az „Olvasás többet” nemzetközi irodalmi vetélkedőre, amit egy debreceni kolléganő indított el a honlapján. Gyakori az is, hogy a diákot az első könyvtárlátogatásakor „ragadja meg” valami. Ilyenkor tudom felajánlani a könyvtárbarát, -barátnő tisztséget, amely révén a könyvtári élet szervezésének is részei lesznek.

Régóta híve vagyok a csapatmunkának, ami tulajdonképpen önfegyelmet, alázatot is követel, miközben felszínre hozhat rejtett tulajdonságokat is, így járulva hozzá a szép egészhez. Ilyen csapatversenyt eredményezett az Iskolai Könyvtárak Világnapján megrendezett osztályok közötti tudás-verseny a tudomány, a földrajz, a sport, az irodalom, a történelem témakörökben. Öröm volt nézni, ahogy felismerik a diákok egymás érdeklődési körét, rejtett tájékozottságát. Nem kevésbé emlékeztetek azok az irodalmi témájú poszterek, amelyek az „Olvasás éve” alkalmával készültek, ugyancsak csapatmunkával, egy-egy íróról, költőről, irodalmi alkotásról.

2006 óta rendszeresen bekapcsolódunk a magyarországi Bod Péter Könyvtárhasználati Versenybe, amely elsősorban a tanulók információs

műveltségének fejlesztésére szolgál. Diákjaink szép sikereket értek el a versenyen, többek között azért is, mert ezekben az években már a mi könyvtárunkban is az ETO (Egyetemes Tizes Osztályozás) számrendszer szerint lehetett tájékozódni. Azóta is évente részesei vagyunk ennek a versenyformának, oly módon, hogy helyi szinten háromtagú csapatokat szervezünk, s a Magyarországról küldött feladatlapokat oldjuk meg. Ezeket a szaktanárral együtt kijavítjuk, és az eredmények alapján a diákokat helyben jutalmazzuk. Meghívásomra bekapcsolódtak a versenybe a Márai Sándor Gimnázium diákjai is. Nagy örömmre az érdeklődők száma évről évre bővül.

A már hagyománnyá vált „Advent a könyvtárban” elnevezésű kezdeményezésemhez szívesen csatlakoztak az osztályfőnökök és a tanulók egyaránt. A könyvtár nagyterme ez alkalomra meghitt hangulatban, karácsonyi díszekkel várja az osztályokat. A karácsonyvárás hangulatának megfelelően választjuk ki az osztályfőnökökkel a programot. Például hallgattuk már Bőjte Csaba előadását a szeretetről, az

idén pedig egy idegsebész történetéről szóló életrajzi filmet néztük meg az általános témakörében.

A könyvtár termeiben a környezetvédelem is gyakran fontos szerepet kap. Itt végeztük az „ökolábnymérés” nagy részét, itt készültünk fel az eddigi legsikeresebb „Flick the Switch” projekten való részvételre is, amely egy nemzetközi, több európai országgal közösen működtetett megmértetés. Ebbe a munkába szinte minden diákunk bekapcsolódott, amiben nagy szerepe volt tanároknak is – az angoltanárnő például mindegyik aktivitásunkat angolra fordította. A sok készülődésnek meg is lett az eredménye, hiszen az aktivitás területén – a szlovák, szlovén, cseh diákokkal szemben – első díjat szereztünk.

Sosem feledkezünk meg arról, hogy a könyvtári események résztvevői kamaszok, akik szívesen veszik a haragnivalót is, a mi esetünkben ez többnyire édes sütemény.

Az „édes élet” háttérben azonban keserű valóság áll.

Szlovákiában az iskolai könyvtárosok szakmódszertana nem építi be a tanrendbe tanóráként a könyvtárhasználati órákat, könyvtárismeretből sem kell érettségizni. A munkaköri leírás szerint az iskolai könyvtárosnak kötelessége a sokrétű szervezés, de azokért nem jár többlet-javadalmazás. Pedig ebben a hivatásban is különösképpen fontos lenne mind a szakmai, mind az anyagi elismerés.

Minden nehézség ellenére vallom, hogy a könyvtárosi hivatás szakértelmet, hitet, önbecsülést és önfeláldozást kíván. Én minden igyekezettel próbálok nyitott személyiséggel és ép lélekkel helyt állni nap mint nap az „ipari” iskolai könyvtárban, így öregbítve annak jó hírnevét.

A költő helyettem is kimondja a lényegét: „Mesterségem, te gyönyörű, ki elhited: fontos élnem. Erkölc és rémület között egyszerre fényben s vak-sötétben ... mesterségem mégis te vagy, mi méred, ami mérhetetlen, ha rángva is, de óráként, mely képzelt ütemet rovátkol az egy-időn – mégis a fényt elválasztja az éjszakától.” (Nemes Nagy Ágnes: Mesterségemhez)

Ha a fiatalokat érdekes szépirodalmi szövegekkel és azokhoz kapcsolódó izgalmas értelmezői feladatokkal kínáljuk meg, biztosan nem ózdkodnak majd az olvasástól. Mi sem alkalmasabb az olvasói kedv felcsigázására egy vetélkedőnél! Tudják ezt a Legere Irodalmi Verseny szervezői, akik abból a megfontolásból hívták életre három évvel ezelőtt a rendezvényt, hogy fejlesszék a középiskolások szövegértő képességét, segítsék őket az érettségire való felkészülésben, s mivel csapatversenyről van szó, nem kevésbé fontos, hogy a diákok megtapasztalhassák a kooperáció formáit, előnyeit, élményét a felkészülés és versenyzés során. A versenynek a Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem Közép-európai Tanulmányok Kara adott otthont, szakmai és szervezői háttérrel pedig a Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézet, valamint az Arany A. László Polgári Társulás biztosított immár negyedik alkalommal.

A Legere mozgalommá vált az évek során, hiszen Pozsonytól Nagykaposig számos gimnázium, középiskola kapcsolódik be, mindig nagy számú diák vállalkozik a felkészüléssel járó többletmunkára, köztük sok a visszajáró versenyző. Az idén 36 csapat regisztr-

Olvasni élmény

Zella Ágnes
Újságíró, Petyén

A Legere Irodalmi Verseny 4. évfolyamáról

rált, talán a vonzó témának – irodalom és szerelem – is köszönhetően.

A Legere az őszi hónapokban zajlott, három fordulóból állt. A versenyzők házi olvasmányokból készültek, valamint az egyetemen N. Tóth Anikó és Németh Zoltán szerelmi témájú világ-és magyar irodalmi művekről szóló előadását hallgatták meg. A diákok minden forduló alkalmával igényes

tesztet tölthettek ki. A harmadik forduló feladatsorának megoldása után pedig a csapatok a szerelem és irodalom témáját feldolgozó prezentációkat mutattak be – a prezentációkat a teszteredményektől függetlenül értékelték.

Míg a diákok a feladatokkal bíbelődtek, a felkészítő tanároknak sem kellett unatkozniuk: részt vehettek Csobánka Zsuzsa író, költő Csobi Sound elneve-